

Członkostwo Polski w Unii Europejskiej zobowiązuje do wypełnienia prawa wspólnotowego w ochronie środowiska, w tym również w gospodarce odpadami. Koniecznym staje się więc dostosowanie rozwiązań gospodarki odpadami do standardów unijnych, zwłaszcza w sytuacji, gdy przez wiele dziesięcioleci była to dziedzina zaniedbywana.

Plany budowy nowych instalacji w ramach regionalnych systemów gospodarki odpadami komunalnymi

Obecnie w naszym kraju aż 96% odpadów ciągle jeszcze trafia na składowiska, co nie jest zgodne z podstawowymi przepisami obowiązującymi w krajach UE nakazującymi odzysk, recykling i unieszkodliwianie odpadów metodami innymi niż składowanie. Stoją więc przed naszym krajem ogromne zadania, a główny cel to budowa nowego jakościowo systemu gospodarki odpadami komunalnymi. System ten winien charakteryzować się kompleksowością i nowoczesnością rozwiązań, a przede wszystkim mieć charakter regionalny. Nie może bowiem obowiązywać zasada, że każde miasto i każda gmina buduje własne instalacje odzysku i unieszkodliwiania odpadów, bo byłoby to nieuzasadnione ze względów ekonomicznych, jak i z punktu widzenia ochrony środowiska. Wskazują na to również doświadczenia innych krajów Unii, w których gminy tworzą związki gminne,

skupiające od kilku do kilkudziesięciu gmin, wspólnie rozwiązujących problemy gospodarki odpadami. Konieczność budowy obiektów o znaczeniu regionalnym wskazana jest w krajowym planie gospodarki odpadami, a także w planach wojewódzkich.

Kompleksowość rozwiązań oznacza zagwarantowanie pełnego zakresu „usług” na danym terenie (np. obszarze związku komunalnego) dotyczących odzysku i unieszkodliwiania każdego wytwarzanego strumienia odpadów, w tym:

- odpadów ulegających biodegradacji,
- odpadów stanowiących potencjalne surowce wtórne i odpadów opakowaniowych,
- odpadów niebezpiecznych,
- odpadów wielkogabarytowych (w tym zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego),
- odpadów budowlano-remontowych.

Dla każdego z tych strumieni funkcjonować powinna odpowiednia linia technologiczna ich przerobu. Odpady nienadające się do dalszego wykorzystania trafiać winny do zakładu termicznego

przekształcania. Końcowym elementem takiego systemu jest składowisko, na którym składowane są jedynie odpady zmieszane i pozostałości po przerobie odpadów niestanowiące zagrożenia dla środowiska. Model takiego regionalnego i kompleksowego rozwiązania przedstawiony jest na rysunku poniżej.

Rozwiązanie z termicznym przekształcaniem odpadów jest najbardziej racjonalne na terenach dużych miast i aglomeracji miejskich, gdzie wytwarzane są duże ilości odpadów komunalnych o wysokiej wartości opałowej. W małych miastach i gminach wiejskich rozwiązaniem optymalnym jest maksymalny recykling zarówno organiczny (kompostowanie), jak i materiałowy (selektywna zbiórka, sortowanie).

Warunkiem niezbędnym do funkcjonowania każdej z linii technologicznych wchodzących w skład regionalnego systemu jest spełnienie najwyższych standardów technicznych i środowiskowych wymaganych prawem, czyli by była ona najlepszą dostępną technologią przy jednoczesnym ograniczeniu oddziaływania na środowisko.

Według wojewódzkich planów gospodarki odpadami, w najbliższych kilku latach powinno w Polsce powstać około 170 regionalnych kompleksowych zakładów odzysku i unieszkodliwiania odpadów oraz co najmniej 10 instalacji ich termicznego przekształcania.

Na te przedsięwzięcia Unia Europejska przewidziała dla Polski pomoc finansową w ramach Funduszu Spójności. Aby efektywnie ją wykorzystać konieczne jest, aby samorzady w trybie pilnym przystąpiły do działania, czyli zawarły porozumienie o wspólnych regionalnych rozwiązaniach w gospodarce odpadami, opracowały odpowiednie projekty i przygotowały wnioski do Komisji Europejskiej o przyznanie środków na ich realizację.

doc. dr LIDIA SIEJA
Instytut Ekologii Terenów
Przemysłowych

Schemat regionalnego systemu gospodarki odpadami komunalnymi.

